MINISTERSTVO ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

EURÓPSKA ÚNIA
Európsky sociálny fond
Európsky fond regionálneho rozvoja

OPERAČNÝ PROGRAM ĽUDSKÉ ZDROJE

Písomný výstup pedagogického klubu

1. Prioritná os:	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ:	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ:	Stredná priemyselná škola technická, Komenského 5, 085 42 Bardejov
4. Názov projektu:	Inovujeme a vzdelávame pre prax
5. Kód projektu ITMS2014+	312011Z527
6. Názov pedagogického klubu:	14a Klub učiteľov ČG
7. Meno koordinátora pedagogického klubu	PaedDr. Zuzana Hiščárová
8. Školský polrok	I.polrok 2021/2022
9. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	https://iavpp.spsbj.sk/

10.

Stručná anotácia

Cieľom písomného výstupu je zhodnotenie činnosti Klubu učiteľov čitateľskej gramotnosti v prvom polroku školského roka 2021/2022, dodržanie plánu práce pedagogického klubu a prijatie záverov a odporúčaní pre ďalšiu pedagogickú prax.

Kľúčové slová

čitateľská gramotnosť, skúmanie obsahu jazyka, druhy textov, interpretácia a integrácia myšlienok, analyzujúci a syntetizujúci čitateľ, overovanie čitateľskej gramotnosti, vyhodnotenie činnosti, výmena pedagogických skúseností

Zámer a priblíženie témy písomného výstupu

Témou písomného výstupu Klubu učiteľov čitateľskej gramotnosti je analýza činnosti klubu počas prvého polroka v školskom roku 2021/2022, porovnanie skúsenosti jednotlivých členov klubu, priblíženie tém zameraných na druhy textov, interpretáciu a integráciu myšlienok, porovnanie analyzujúceho a syntetizujúceho čitateľa a overovanie čitateľskej gramotnosti.

Jadro:

Klub učiteľov čitateľskej gramotnosti pracoval počas prvého polroka školského roka 2021/2022 formou pravidelných stretnutí. Jednotlivé stretnutia sa držali hlavného cieľa celého projektu - Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov.

Členovia Klubu učiteľov čitateľskej gramotnosti sa stretávali pravidelne dvakrát mesačne mimo svojho vyučovacieho procesu. Všetky stretnutia sa uskutočnili prezenčne, spolu klub zasadal desaťkrát. Stretnutia sa uskutočňovali na základe plánu pracovných činnosti pedagogického klubu.

Stretnutia boli zamerané zakaždým na inú tému z plánu pracovnej činnosti pedagogického klubu. Členovia klubu, učitelia rôznych aprobácií a odborných predmetov, si vymieňali skúsenosti, nápady a postrehy z vyučovacieho procesu. Pri každej téme prebiehala diskusia o tom, čo robí žiakom najväčšie problémy a snažili sa nájsť riešenia, aby sa tieto problémy, čo najefektívnejšie odstránili.

Prvé stretnutie bolo zamerané na skúmanie a kritické hodnotenie obsahu jazyka. Členka Klubu učiteľov čitateľskej gramotnosti nás poinformovala o tejto problematike v teoretickej rovine a následne prebehla diskusia zo skúsenosti pedagogickej praxe. Proces skúmania a kritického hodnotenia obsahu jazyka si vyžaduje abstraktné myslenie, uvažovanie nad rámec textu, na čo je potrebné využitie širších vedomostí. Dôraz sa kladie na obsah textu a dôležité je aj posúdenie celkovej hodnoty textu, jeho zrozumiteľnosť, význam textu pre čitateľa a jeho celistvosť. Dôležitou súčasťou je vyjadrenie čitateľovho stanoviska k textu. Žiak pri procese skúmania a kritického hodnotenia obsahu textu zhodnotí prečítaný text, jeho obsah, jazyk a textové zložky. Obsah textu môže byť hodnotený z hľadiska jeho hodnovernosti, všeobecnej závažnosti, alebo jeho významu pre čitateľa. Štruktúra textu a jazykové charakteristiky môžu byť hodnotené podľa efektívnosti a úplnosti. Pri hodnotení môže žiak vychádzať z predchádzajúcich čitateľských skúseností a z vlastného pohľadu na svet. Počas diskusie členovia skonštatovali, že medzi najčastejšie nedostatky v praxi patrí obmedzené využívanie najrôznejších informačných a učebných zdrojov, nerovnomerný rozvoj čitateľskej gramotnosti v rámci všetkých predmetov, problémom je nedostatok kvalitných doplnkových materiálov pre učiteľa ako metodiky, webové portály a dobre spracované učebnice a tiež stereotypy pri vzdelávaní, kde sa dlhodobo stretávame s pretrvávajúcim dominantným postavením učiteľa pri sprostredkúvaní obsahu.

Druhé stretnutie bolo zamerané na druhy textov a analýzu textov vhodných pre žiakov.

Každý text si vyžaduje odlišný spôsob čítania a porozumenia. Pri najvyššej úrovni čitateľskej gramotnosti má byť čitateľ schopný spracovať také informácie z neznámeho textu, ktoré nie je jednoduché nájsť, musí preukázať detailné porozumenie textu a musí vedieť posúdiť, ktoré informácie z textu sú podstatné. Cieľom nás, pedagógov, je rozvíjať u žiakov čítanie s porozumením, a to predovšetkým na vhodne zvolenom texte a správne koncipovanými úlohami k danému textu. Členka klubu uviedla rozdelenie textov podľa rôznych kritérií: podľa formy, funkcie, jazykového štýlu, podľa média. Členka pedagogického klubu vyučujúca cudzí jazyk prezentovala pracovný list (úryvok z neho - *Príloha 1*), ktorý je možné využiť na hodine anglického jazyka, kde ukázala, že rôznymi aktivitami pred čítaním môžeme vzbudiť záujem žiakov, správne ich naladiť a motivovať.

Príloha 1

Názov témy: Moderné technológie

Názov podtémy: Život kedysi vs. dnes

Modern technology

I. Access to topic: Warmer

1. Look at the world cloud.
2. Can you guess what the lesson today is about?
3. Can you make any sentences using the words in the word cloud?

people
time
many
make
use
Modern
children
things
technology
communication
shopping
however
friends
shops
possible
activities
need
touch
really
impact
now
often
much
ago
Technology
Facebook
essential
responsible
positive
easier
important
mobile
socialising
school
E-mail
parents
invention
different
family
shows
choices
way
letters
town
mean
choose
Clever
United
car
change
expensive
machine
advances
fresh
walked
Internet
days
last
Kingdom
empty
steps
slow
alone
time
online
think
whole
list
game
other
hundred
used
take
using
around
comfort
social
ideas
young
Online
easier
equipment
important
free
Years
washing
welcome
today
thing
boring
watch
play
home
phone
laptop
computer
internet
Everyday
Nowadays
dishwasher
banks
gadgets
benefits
enable
invention
different
shops
forms
letters
choices
way
family
shows
E-mail
parents
mean
town

Task 2:
Words/ phrases 1-10 are taken from the text you will read later in the lesson. Match the words / phrases with definitions a – j.

1. gadget	a. to make a situation possible or help a person do something
2. enable	b. to contact someone regularly and maintain a relationship with them
3. impact	c. a piece of equipment which has a particular function, and is often new or involving technology
4. button	d. something which happens immediately
5. invention	e. the effect one thing has on another thing, which can be positive or negative
6. luxury	f. a new idea for a product which has never been made before
7. stay in touch	g. a small item which, when pressed makes a machine work
8. social networking	h. something which is expensive and enjoyable to have, but not necessary
9. instant	i. necessary for survival
10. essential	j. The process of communicating and connecting with people online, often through websites designed for this kind of activity

Tretie stretnutie klubu sa nieslo v znamení témy interpretácie a integrácie myšlienok. Čitateľská interpretácia je proces spojený s každou individuálnou čitateľskou aktivitou. Individuálne čítanie chápeme ako čítanie zo záujmu, z vnútornej potreby a pre vnútorné a duševné obohatenie percipienta, čítanie vo voľnom čase, teda čítanie, pri ktorom čitateľ netúži po bádateľskom čítaní. Literárnovedná interpretácia sa chápe ako disciplína, ktorej východiskom je literárny text a cieľom čo najadekvátnejšie pochopenie a výklad zmyslu slovesného umeleckého diela. Na rozdiel od systémovo nadradenej teórie literatúry je predmetom interpretácie konkrétne individuálne umelecké dielo ako svojbytný celok. Základom úspešnej interpretácie je spoľahlivý východiskový text, ktorý musí byť vnímaný v

dobovom kultúrnom a spoločenskom kontexte, lebo bez znalosti kontextu je dosiahnutie historicky správnej interpretácie takmer nemožné. Jedna z členiek klubu prezentovala pracovný list *(Príloha 2),* ktorý je možné využiť na hodinách etickej výchovy alebo občianskej náuky.

V ďalšej časti stretnutia prebehla diskusia k prezentovanej téme, členovia si vymenili a prezentovali vlastné skúsenosti s využitím umeleckých, ale aj iných textov na vyučovaní rôznych predmetov.

Príloha 2

Téma: Rozvoj interpretácie; interpretácia a integrácia myšlienok

Tematický celok: Dobré vzťahy v rodine, význam rodiny

Téma hodiny: Príbehy zo života rodín

Priebeh hodiny:

1. úvod - zamyslenie

- žiakov necháme 2-3 minúty, aby si premysleli, ako najčastejšie (pri čom najdlhšie) a ako najradšej trávia svoj čas

- žiaci predstavia svoje najčastejšie a najobľúbenejšie aktivity

- žiakov vyzveme, aby sa zamysleli nad tým, ako by si svoj čas zariadili, keby si mohli vybrať úplne čokoľvek, čo sami chcú

2. čítanie textu – Kam sa stráca čas? (kapitola z knihy *Šlabikár šťastia* – Pavel „Hirax“ Baričák. HladoHlas Group: 2012)

- každý žiak dostane kópiu textu a v tichosti si ho prečíta (môžeme im pustiť nejakú relaxačnú hudbu)

3. diskusia – v pléne

- žiakov sa pýtame, čo ich v texte najviac oslovilo, či sa s niečím stotožnili, či s ním súhlasia

4. kľúčové slová z textu – práca v skupinách (po 3-4)

- žiaci spoločne v skupinách hľadajú v texte kľúčové slová (vystihujúce podstatu textu)

čas, mama, bielizeň, nedostatok času, šetrenie času, ...

5. Hlavná myšlienka textu

- žiaci v dvojiciach sformulujú hlavnú myšlienku textu a následne ju prezetujú v triede

6. Záver

- žiakov vyzveme, aby sa zamysleli nad tým, ako by si svoj čas zariadili, keby si mohli vybrať čokoľvek, čo sami chcú – zisťujeme, či sa ich názor po prečítaní textu zmenil

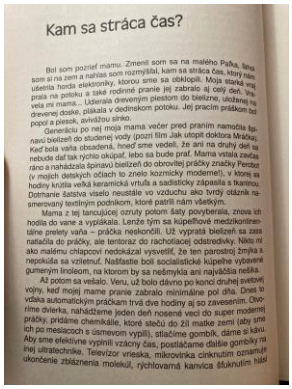

Kam sa stráca čas?

Bol som pozrieť mamu. Zmenil som sa na malého Pyšu, ktorý som si na zem a naňho som rozmýšľal, kam sa stráca čas, ktorý nás ušetrila hordá elektroniky, ktorou sme sa obklopili. Moja starká vyprala na potoku a také rodinné pranie jej zabralo aj celý deň. Vyvetila mi mamu... Udierala dreveným plestom do bielizne, uloženej na drevenej doske, plákala v dedinskom potoku. Jej pracím práškom bol popol a piesok, dvíhal sa siroko.

Generácia po nej moja mama večer pred praním namočila špinavú bielizeň do studenej vody (pozri film Jak utopit doktora Mráčku). Keď bola varia obsadená, hneď sme vedeli, že ani na druhý deň sa nebude dať tak rýchlo okúpať, lebo sa bude prať. Mama vstala zavčas ráno a náhádzala špinavú bielizeň do obrovitej práčky značky Perdot (v mojich detských očiach to znelo kozmicky moderne!), v ktorej sa hodiny krútila veľká keramická vrtuľa a sadisticky zápasila s kanirnou. Dotharnie šatstva viselo neustále vo vzduchu ako tvrdý otáznik nasmerovaný textilným podnikom, ktoré patrili nám všetkým.

Mama z tej tancujúcej ozruty potom šaty povyberala, znova ich hodila do vane a vyplákala. Lenže tým sa kúpeľňové medzikontinentálne prelety vaňa – práčka neskončili. Už vypratá bielizeň sa zase naťahala do práčky, ale tentoraz do rachotiacej odstredivky. Nikto mi ako malému chlapcovi nedokázal vysvetliť, že ten parostroj zmýka s nepokúša sa vzlietnuť. Naštastie boli socialistické kúpeľne vybavené gumeným linoleom, na ktorom by sa nešmykla ani najväčšia neňaka.

Až potom sa vešalo. Veru, už bolo dávno po konci druhej svetovej vojny, keď mojej mame pranie zabralo minimálne pol dňa. Dnes tú vďaka automatickým práčkam trvá dve hodiny aj so zavesením. Otvoríme dvierka, nahádžeme jeden deň nosené veci do super modernej práčky, pridáme chemikálie, ktoré stečú do žíl matke zemi (aby sme ich po mesiacoch s úsmevom vypili), stlačíme gombík, dáme si kávu. Aby sme efektívne vyplnili vzácny čas, postiačame ďalšie gombíky na inej ultratechnike. Televízor vnieska, mikrovlnka cinkrutím oznamuje ukončenie zblaznenia molekúl, rýchlovarná kanvica šťuknutím hlási

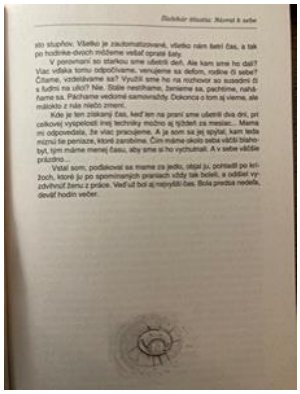

Štvrtému stretnutiu klubu predchádzala otvorená hodina, ktorú pripravila jedna z členiek klubu, vyučujúca slovenský jazyk a literatúru a dejepis. Hodina prebehla v prvom ročníku, konkrétne v I. D triede na predmete slovenský jazyk a literatúra, v zložke jazyk. Témou hodiny bolo získavanie a spracovanie informácií. Žiaci pracovali s učebnicami slovenského jazyka, ale zároveň aj s učebnicami odborných predmetov a v jednej úlohe mali preložiť text do anglického jazyka. Úlohou žiakov bolo postupne, pod vedením vyučujúcej, vypracovať pracovný list *(Príloha 3)* týkajúci sa témy hodiny, do ktorého boli zakomponované informácie z odborných predmetov, z dejepisu, z občianskej náuky a z cudzieho jazyka. V diskusii o otvorenej hodine sa jednotliví vyučujúci vyjadrili k spôsobu a hĺbke prepojenia jednotlivých predmetov. Náročné bolo najmä prepojenie s odbornými predmetmi, kde vyučujúci spoločenskovedných predmetov nemá dostatočné vedomosti v danej oblasti, preto je takéto prepojenie len čiastočné a často povrchné. To isté sa týkalo cudzieho jazyka, žiaci si pri preklade museli pomôcť so slovníkom a vyučujúca nevedela overiť správnosť prekladu, ale to ani nebolo cieľom úlohy.

Jednotliví členovia Klubu čitateľskej gramotnosti sa navzájom podelili aj so skúsenosťami z ostatných predmetov. Všetci sa zhodli na prepojení všetkých predmetov so slovenským jazykom, s jeho písomnou, ale aj ústnou formou. Žiaci robia veľa gramatických chýb, keď nejde o diktát, myslia si, že nemusia dbať na pravopis. S ústnym vyjadrovaním je to podobné, nevedia sa vyjadrovať, robí im problém sformulovať vlastnú myšlienku, hovoriť súvisle a k téme. Preto je potom oveľa ťažšie s nimi komunikovať, opravovať ich písomný prejav a hodnotiť ústne odpovede.

Členovia klubu sa zhodli na tom, že to všetko úzko súvisí s čitateľskou gramotnosťou a s ovládaním materinského jazyka. Keď je úroveň jeho ovládania nízka, ťažko je očakávať, že žiak dosiahne výborné výsledky v cudzom jazyku. Ale v odborných predmetoch, keď žiaka odbor baví, môže byť úspešný.

Príloha 3

PRACOVNÝ LIST

ZÍSKAVANIE A SPRACOVANIE INFORMÁCIÍ

1. **PRIMÁRNE ZDROJE**:
   Urobte **bibliografický zápis** odbornej literatúry, podčiarknite jej názov:
   .....
2. **SEKUNDÁRNE ZDROJE**:
   Urobte stručnú **anotáciu** vybraného primárneho zdroja:
   .....
   .....
   .....
   .....
3. **TERCIÁRNE ZDROJE**:
   Napíšte, čo je **rešerš**:
   .....
4. Napíšte 5 **kľúčových slov**, ktoré charakterizujú odbor, ktorý študujete:
   .....
5. Vysvetlite význam týchto kľúčových slov.
6. Vypíšte **citát** z odbornej literatúry:
   .....
   .....
   .....
7. **Parafrázujte** uvedený citát:
   .....
   .....
8. Preložte parafrázu do angličtiny:
   .....
   .....
9. Internet ako zdroj informácií:
   A) klady:.....
   B) zápory: .....
10. Vyberte si jednu tému z odbornej literatúry a urobte z nej **konspekt**:
    .....
    .....
    .....
    .....
11. Urobte **osnovu** (v bodoch, pomocou kľúčových slov), ako si predstavujete svoj profesionálny život:
    1.
    2.
    3.
    4.
12. Zapíšte jednu vetu z konspektu ako **tézu**:
    .....

Témou piateho stretnutia boli úlohy zamerané na procesy čitateľskej gramotnosti. Čitateľská gramotnosť tvorí základný prvok, základnú stavebnú jednotku, bez ktorej nemožno budovať ďalšie prvky a celkovo funkčnú gramotnosť. Ak totiž žiak nerozumie prečítanému textu a nevie odpovedať na úlohy, ktoré sú späté s textom, len veľmi ťažko bude môcť riešiť slovné úlohy z matematiky, vysvetliť príčiny vzniku vojny v dejepise, objasniť „záhady“ vo svete prírody, súvisiacej s predmetmi ako biológia, fyzika či chémia a podobne.

Na jednotlivých hodinách môže ktorýkoľvek učiteľ využiť rôzne typy textov a vytvárať k nim jednotlivé typy úloh. Samozrejme, je možné tvoriť úlohy iba jedného typu, napríklad sa preferujú úlohy s výberom jednej odpovede, teda zatvorené úlohy polytomické, avšak takéto zameranie by bolo značne obmedzujúce a striedanie rôznych typov úloh je jednak aj z hľadiska

žiakov zaujímavejšie, keďže úlohy nie sú jednotvárne a na druhej strane rôzne typy úloh rozvíjajú aj ďalšie zručnosti a schopnosti žiakov. Člen klubu, vyučujúci odborné predmety, si pripravil pracovný list k danej problematike *(Príloha 4)*.

Odporúčaním pre všetkých pedagógov je, aby sa nebáli vytvárať úlohy, prípadne aj vlastné texty a úlohy k nim. Je nutné, aby žiaci oveľa častejšie prichádzali do styku s čítaním s porozumením, a to naozaj na všetkých vyučovacích predmetoch, a aby sa táto skutočnosť vryla do myslí všetkých zúčastnených osôb. Čím viac textov a úloh im učiteľ vytvorí, tým lepším odborníkom sa v tejto oblasti stane.

Príloha 4

TEST – CDO - A

1. Z grafického znázornenia na obrázku priraďte k číslu správny názov:

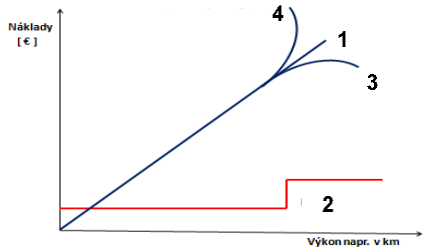

1 je .....
2 je .....
3 je .....
4 je .....

2. Súčiniteľ využitia jázd sa označuje:
a. α b. β c. γ d. δ

3. Súčiniteľ využitia užitočnej hmotnosti vozidla sa udáva v:
a. km b. kg c. % d. bezrozmerné číslo

4. V osobnej preprave sa prepravný výkon vyjadruje pomocou:
a. oskm b. tkm c. km d. t

5. Kapacita teoreticky dosiahnuteľná za určité obdobie, ak by sa vozidlo využívalo len určitý počet hodín každého pracovného dňa v roku je časová kapacita:
a. maximálna b. nominálna c. efektívna d. minimálna

6. Ktorý zo štatistických výkonov sa nepoužíva:
a. denný b. mesačný c. štvrťročný d. ročný

7. Ktorá z uvedených tarif sa nemôže použiť pri stanovení ceny za prepravu, lebo neexistuje:
a. vzdialenostná b. časová c. výkonová d. objednávacia

8. Hospodársky výsledok sa počíta:
a. $HV = C_N – N_P$ b. $HV = C - N_C$ c. $HV = C + N_C$ d. $HV = C_N + N_P$

9. Z grafického znázornenia na obrázku priraďte k číslu správny názov:

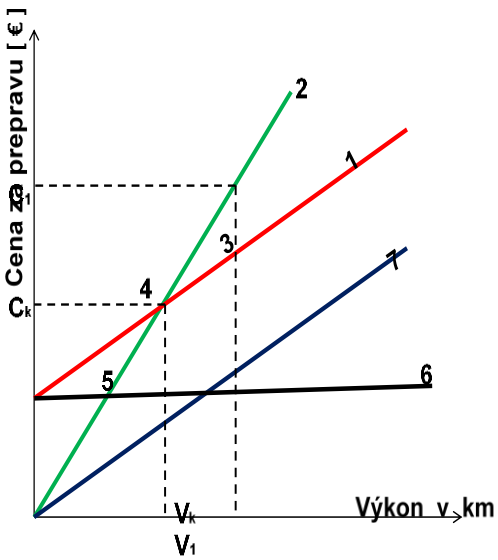

1 je .....
2 je .....
3 je .....
4 je ....
5 je .....
6 je ....
7 je .....

V poradí šieste a siedme stretnutie klubu bolo zamerané na analyzujúceho a syntetizujúceho čitateľa. Analýza literárneho textu výrazne prispieva k rozvoju čitateľskej gramotnosti. Je to v poradí druhý krok po rýchlom prečítaní textu. Pri rýchlom prečítaní dokáže skúsený čitateľ „prebehnúť text očami“, čo mu pomáha zorientovať sa v tom, čo číta a o čom číta. To ho postupne navedie na vyššiu úroveň práce s textom - analýzu. Rýchle čítanie textu niekedy nazývame obsahovou analýzou. To, čo nasleduje po nej, zvykneme považovať za analýzu formálnu, čo je vyššia čitateľská kompetencia.

Textová analýza ako postupný rozklad textu na rôzne časti je pre niektorých žiakov trápením alebo nezaujímavým doplnkom vyučovacej hodiny. Sú to buď čitatelia, ktorým sa napriek ich snahe nedarí alebo jedinci, ktorí prejavujú trvalú ľahostajnosť voči čítaniu. Následne sa tento postoj odráža na výsledkoch ich štúdia a najviac na to doplácajú počas maturitnej skúšky, kedy sa ich čitateľská negramotnosť skombinuje so stresom a trémou. Ako členovia čitateľského klubu sme sa zhodli na tom, že u väčšiny našich žiakov analytické schopnosti pri čítaní stagnujú. Ak žiak odmieta pracovať s textom a nesústredí sa, jeho schopnosť akejkoľvek analýzy nenapreduje.

Na základe vlastných skúseností vieme, že záujem žiaka o čítanie môže ovplyvniť výber jemu blízkeho materiálu. Keď žiaci pracovali s textom jednoduchej piesne *(Príloha 5),* vyučovanie malo inú atmosféru, ako keď dostali do rúk formálny list s reklamovaným tovarom *(Príloha 6)*. Boli aktívnejší aj slabší žiaci, ktorí mali nedostatky v základnej slovnej zásobe a neboli čitateľsky zdatní. Kvôli jednoduchému textu bola pieseň určená prvákom. Lexikálna analýza napriek tomu robila starosti niektorým z nich. Avšak prekvapivo dobre reagovali pri obsahovej analýze, keď mali definovať hlavnú myšlienku piesne.

Starší žiaci, ktorí pracovali s formálnym listom, pri rýchlom prečítaní nevedeli povedať, čo je jeho obsahom. Pochopili síce, že ide o nejakú obchodnú záležitosť, ale viacerí netušili, že je to sťažnosť na zakúpený tovar a chybne označili predmet listu ako kúpu tovaru namiesto jeho reklamácie. Pri podrobnejšej analýze sa u žiakov vyskytli nedostatky v znalostiach z gramatiky. Viac ako polovica z nich nevedela označiť jeden zo základných gramatických časov a zdôvodniť jeho použitie v liste.

Textová analýza má jednoznačný zámer – rýchlo identifikovať základné informácie v texte, čo vystihuje dnešnú modernú dobu. Dennodenne získavame informácie rôzneho pôvodu, čítame médiá, príručky a pod. Preto potrebujeme v sebe nosiť tento druh gramotnosti, ako znak civilizovaného spoločenstva, a preto je dôležitá pomoc pedagógov, ktorí žiakov podporujú v aktívnom čítaní. V diagnostike platí, že chyby žiaka sú síce jeho nedostatkom, no aj cenným diagnostickým údajom, ktorý musí učiteľ poznať a využívať.

Príloha 5

SAILING (A SONG) **1. ročník**

I AM SAILING 2X

HOME AGAIN CROSS THE SEA

I AM SAILING, STORMY WATERS

TO BE NEAR YOU, TO BE FREE

I AM FLYING 2X

LIKE A BIRD CROSS THE SEA,

I AM FLYING, PASSING HIGH CLOUDS,

TO BE NEAR YOU, TO BE FREE.

CAN YOU HEAR ME 2X

THROUGH THE DARK NIGHT FAR AWAY,

I AM FLYING, FOREVER CRYING

TO BE WITH YOU, WHO CAN SAY.

OH LORD TO BE WITH YOU, TO BE FREE,

OH MY LORD TO BE NEAR YOU, TO BE FREE 2X

OH LORD ....

OBSAHOVÁ ANALÝZA

- ***The song is about:***

a) young guy telling his girl that he's crossing the Atlantic to be with her
b) man´s wish to live happy life and meet somebody after the death

Táto otázka mala naviesť žiakov k zamysleniu sa nad posolstvom piesne. Pri počúvaní mali žiaci pocit, že ide o vyznanie lásky medzi dvoma mladými ľuďmi, k čomu prispela aj samotná pomalá melódia piesne, navodzujúca romantickú atmosféru. V závere piesne sa však väčšina z nich priklonila k možnosti B, ktorá označuje pieseň za túžbu človeka po slobode, po prekonávaní prekážok a posmrtnom stretnutí s Bohom.

- ***Who is the singer talking to?*** .....
- ***How does he call him?*** .....

Na otázky, s kým sa spevák v piesni „rozprávа" a ako ho nazýva, žiaci odpovedali správne (spevák sa prihovára Bohu a nazýva ho LORDOM

FORMÁLNA ANALÝZA (slovná zásoba)

- ***What are „stormy waters" ?***

a) wild sea
b) calm sea
c) deep sea

Žiaci, ktorí poznali slovo STORM (búrka), správne definovali výraz BÚRLIVÉ MORE, teda možnosť A.

- ***How do you say „passing high clouds" in Slovak language ? .....***

Väčšina žiakov nepoznala sloveso PASS, preto nevedeli výraz do slovenčiny správne preložiť. Na otázku správne odpovedali len dvaja žiaci: MÍŇAJÚC VYSOKÉ MRAČNÁ

- ***Find the opposites in the song:***

low -
light -
day -
calm -
far -
living -

Hľadanie antoným v texte bolo problémové pre polovicu žiakov v dôsledku nedostatočnej slovnej zásoby.

- ***Find the right words for these definitions in the song:***

move through the air -
listen to a noise -
express in words -
travel in a boat -
spirit with great power -
go past -
flying creature with feathers -
from one side to the other side -
in the distance -
one more time -
be in tears -
large waves -
in a short distance -
pass out of existence -
absence of light -

Táto úloha bola náročnejšia na slovnú zásobu ako predošlá, preto ju zvládla približne tretina žiakov. /Cieľom bolo nájsť v piesni jednoslovné výrazy a priradiť ich k zadaným viacslovným výrazom/

FORMÁLNA ANALÝZA (gramatika)

- ***What grammar tense is it ?*** *- „I´m sailing /flying /dying /crying ..."*

a)present simple
b)present perfect
c)present continuous

Vzhľadom na nenáročný text piesne, takmer všetci žiaci správne označili použitie gramatického času správne, čo bola možnosť C. (prítomný priebehový *– plavím sa, letím, umieram, plačem .....*)

- ***Write down all prepositions, verbs and adjectives.***

Žiaci vypisovali z textu piesne slovné druhy: predložky, slovesá a prídavné mená.
Slová vypísali a zaradili správne, niektorí však potrebovali pomôcť s identifikáciou predložiek.

Príloha 6

Sara Hudson
Online
Bradford BD124FG

Tracey Swift
Jewellery
2 Clanfield Rd
Manchester M55HJ

2nd March 2008

Dear Mrs Hudson,

I am writing to complain about a ring that I bought last week from your website, Jewellery Online. It is the first time I have bought jewellery from your company and I must say, it has not been a positive experience.

On your website, the picture clearly showed a gold ring with a red stone. But when it arrived, it was silver with a green stone. This is simply not acceptable.

I am enclosing the ring and a copy of the receipt for your reference. Could you please refund my money as soon as possible ? I am not interested in exchanging the ring because I have already found what I want on another website.

I look forward to hearing from you.

Yours sincerely

Tracey Swift

Vážená pani Hudson,

Píšem Vám ohľadom prsteňa, ktorý som kúpila minulý týždeň na Vašej webovej stránke – Jewellery Online. To je prvýkrát, čo som kúpila šperk od Vašej firmy a musím povedať, že to nebola pozitívna skúsenosť.

Na Vašej webovej stránke obrázok ukazoval zlatý prsteň s červeným kameňom. Avšak keď prsteň prišiel, bol strieborný so zeleným kameňom. Toto nemôžem akceptovať, dúfam, že mi rozumiete.

Posielam Vám prsteň spolu s týmto listom. Môžete mi prosím vrátiť peniaze ? Nechcem prstene vymeniť, pretože som si už našla nový na inej webovej stránke.

Teším sa na Vašu odpoveď.

S úctou
Tracey Swift

3. ročník

1. Po rýchlom prečítaní bolo úlohou žiakov:

   - správne definovať text ako druh **formálneho listu** a tému ako **sťažnosť (reklamáciu) na zakúpený tovar.**
   - zistiť v akom **obchode** bola sťažnosť podaná, čo bolo **predmetom** reklamácie a akým spôsobom bola reklamácia **riešená**.

2. Pri hlbšej analýze textu sa žiaci zamerali na:

   - jednotlivé **časti listu** (adresa príjemcu a odosielateľa, dátum, oslovenie, jadro, záver) – ich tvar aj pozíciu v liste.
   - **gramatické javy** (časy, slovné druhy, určité a neurčité členy, tvorba otázok, ...)
   - **lexikálne javy** (rôznorodosť slovnej zásoby, hľadanie synoným, antoným a homoným, hľadanie ich menej formálnych ekvivalentov, ...)
   - **interpunkciu** (hustotu interpunkčných znamienok v porovnaní s neformálnym listom)
   - **čítanie s porozumením** (hľadanie odpovedí na zadané otázky v pracovnom liste, pátranie obsahu jednotlivých odstavcov) - **preklad** textu

Počas jednotlivých stupňov vzdelávania prechádza čitateľ rôznymi stupňami čitateľskej vyspelosti na základe troch úrovní čítania:

1.naivný čitateľ – rozhodujúce je, ako čitateľ chápe literárne dielo, stotožňuje sa s dielom,

2.analyzujúci čitateľ – snaží sa pochopiť funkciu jednotlivých častí a odhaliť štruktúru diela,

3.syntetizujúci čitateľ – literárne dielo hodnotí celkovo, závery prečítaného aplikuje na spoločenské súvislosti.

Syntetizujúci čitateľ je čitateľ, ktorý dokáže výsledky interpretácie prečítaného diela premietnuť do všetkých spoločenských súvislostí. Vo fáze hodnotenia nazerá na dielo zo všetkých aspektov, ktoré sú dostupné jeho vedomostiam a skúsenostiam.

Nasledujúce dve stretnutia boli venované overovaniu čitateľskej gramotnosti. Členovia klubu sa zhodli, že pri plánovaní foriem hodnotenia sa učiteľ pripravuje na poskytovanie spätnej väzby, ktorá má byť formulovaná ako vecná informácia pre žiaka o splnení činnosti, o správnosti postupu, o príčinách neúspechu a pod. a využíva sa najmä v priebežnom hodnotení v procese učenia sa ako ústny alebo písomný komentár k práci žiaka. V overovaní treba hodnotiť výstupy z učenia sa žiaka. Preto si učiteľ pripravuje klasifikáciu – kvantitatívne formy hodnotenia – bodovú stupnicu i percentuálne hodnotenie. Dôležité však je i slovné hodnotenie, teda kvalitatívna forma hodnotenia.

V priebežnom a záverečnom hodnotení používame kritériá vyplývajúce z cieľa a forma hodnotenia vyjadruje zvládnutie požadovaných kritérií. Ak je medzi jednotlivými krokmi systému hodnotenia súlad, zhoda, vtedy je naše hodnotenie správne. Na overovanie čitateľskej gramotnosti využívame ústne skúšanie, ale i častejšie rôzne formy testov, aby sme tak získali spätnú formu. Tento proces si vyžaduje špecifický prístup v závislosti od vyučovacieho predmetu, tematického celku či samotného charakteru učiva.

Členka klubu, vyučujúca slovenský jazyk a literatúru a občiansku náuku si k tejto téme pripravila materiál využiteľný na vyučovacej hodine *(Príloha 7)*.

Príloha 7

TEST : *Zvuková a grafická rovina jazyka*

Ukážka:

Výlet lanovkou na Hrebienok

Hrebienok (1285m) je atraktívnym cieľom návštevníkov Vysokých Tatier. Najstaršie turistické centrum Starý Smokovec je dopravným uzlom mesta Vysoké Tatry. Osada je odbočkou na Hrebienok - východiskový bod mnohých turistických trás. Vyvezte sa pozemnou lanovkou zo Starého Smokovca do výšky 1 272 m. n. m. a zažite pocit, ktorý mala aj anglická kráľovná Alžbeta pri návšteve Vysokých Tatier. Prepravte sa pohodlne za 7 minút a prekonajte výškový rozdiel 255 m. n. m. Hrebienok je turistickým strediskom výstupov do Veľkej a Malej Studenej doliny alebo na Slavkovský štít. Je to ozaj veľká atrakcia! Načerpať sily po túre môžete hrdo v Snack bare na Hrebienku. Toto obľúbené miesto sa nachádza v budove pozemnej lanovky. Ideálne miesto stretnutia pre celú rodinu vám bude „po ruke“, či už pri nastupovaní, alebo vystupovaní z pozemnej lanovky.

Zdroj: https://www.vt.sk/vylety-lanovkami/hrebienok/,

1. Z ukážky *nevyplýva*:

A, Hrebienok je zaujímavým cieľom návštevníkov Vysokých Tatier.

B, Starý Smokovec je najstarším turistickým centrom.

C, Starý Smokovec je aj dopravným uzlom mesta Vysoké Tatry.

D, Hrebienok je atraktívnym koncovým bodom turistických trás.

2. Vypíšte z 3. odseku ukážky slovo so slabikotvornou hláskou. ……

3. O slove *Hrebienok* **platí tvrdenie, že obsahuje:**

A, 4 znelé spoluhlásky, 1 neznelú spoluhlásku, 2 samohlásky, 1 dvojhlásku

B, 3 znelé spoluhlásky, 2 neznelé spoluhlásky, 2 samohlásky, 1 dvojhlásku

C, 4 znelé spoluhlásky, 1 neznelú spoluhlásku, 2 samohlásky, 2 dvojhlásku

D, 2 znelé spoluhlásky, 4 neznelé spoluhlásky, 2 samohlásky, 1 dvojhlásku

4. Koľko slabík je v slove atrakcia?

A, 2 B, 3 C, 4 D, 5

5. Slová *správne* **rozdelené na slabiky sú v možnosti:**

A, Sta-rý Smo-ko-vec, Hre-bi-enok C, Vy-so-kých Ta-tier, fia-lka

B, tu-ris-tic-ká tra-sa, la-nov-ky D, stre-di-skom, po-dzem-nou

6. K spodobovaniu *nedochádza* **v možnosti:**

A, návštevníkov B, vyvezte C, odbočkou D, lanovkou

7. Z podčiarknutej vety vypíš prvú zvučnú hlásku. ……

Záverečné stretnutie prvého polroka školského roka 2021/2022 sa venovalo postupom pri zostavovaní úloh na rozvoj čitateľskej gramotnosti. Jedna z členiek klubu si k tejto téme pripravila pracovný list v rámci predmetu anglický jazyk a literatúra, kde ukázala, že rôznymi aktivitami na vyučovacích hodinách môžeme vzbudiť záujem žiakov, správne ich naladiť a motivovať. *(Príloha 8)*

Príloha 8

Názov témy: Práca a povolania
Názov podtémy: Job swap

PRE-READING ACTIVITY:

Úloha:
Učiteľ zadá žiakom úlohu a opýta sa ich: ***Read the title of the article. What kind of personality do you think you need to be a goog reporter?***

Po krátkej diskusii s vyučujúcim im oznámi cieľ hodiny: ***Today we are going to speak about a job swaping and then talk about it.***

WHILE-READING ACTIVITY:

Úloha č.1:
Učiteľ rozdá žiakom text, s ktorým budú pracovať. Žiaci pracujú samostatne, učiteľ im zadáúlohu: ***Read the text and put these headings in the right place.***

The challenge	The contestant
The teachers	The training
~~The programme~~	

Úloha č.2:
Žiaci pracujú vo dvojiciach, učiteľ im zadá úlohu: ***In pairs, find the following words in the text:***

1. A person who takes part in a competition ***contestant***
2. A person who writes about the news in a newspaper or speaks about it on TV_____
3. A person who decides how criminals should be punished or who decides the result or winner of a competition _____
4. A person who works in the media(newspaper, magazines, TV, or radio) _____
5. A person who is a Member of Parliament (abbrevation) _____
6. A person whose job is cocerned with politis _____

Žiaci potom spolu s vyučujúcim frontálne skontrolujú správne odpovede: ***1. contestant, 2. reporter, 3. judge, 4. journalist, 5. MP, 6. politician***

Úloha č.3:
Žiaci pracujú aj naďalej vo dvojiciach. Jeden z dvojice bude **STUDENT A**, druhý **STUDENT B**. Na základe pripravených otázok si overia navzájom, čo si zapamätali o texte. Otázky vidí iba ten, kto icl kladie, ten druhý sa snažiť odpovedať na otázku bez toho, aby ju videl napísanú.

T E X T:

From librarian to political reporter… In a month!
How Jessica went from working in a local library to interviewing politicians on TV in just 28 days

How Jessica went from working in a local library to interviewing politicians on TV in just28 days

1. *The programme*_____
The Pretenders is a very successful and popular TV series. In each programme is a contestant who has just four weeks to learn to do a completely new job. At the end of the month the contestant has to do a „test", where he or she has to do the new job together with three other real professionals. A panel of three judges has to decide which of the four people is pretending to be a professional. Sometimes they spot who is pretending, but sometimes they don't!

2. _____ __
Jessica Winters is a 26-year-old librarian who lives in Southampton with her parents. She studied English Literature at the Univesity of Bath before getting a job in her local library. She didn't know it, but two of her friends sent her name to the TV company to take part in *The Pretenders.* „When someone from the programme phoned me, I thought it was a joke", said Jessica. „First of all I said no, but they asked me to think about it. In the end my friends and family persuaded me to say yes."

3. _____
Jessica had four weeks to turn from a quiet, shy, librarian into a confident TV reporter. At the end of the month she hac to do her final test. This was a live TV interview with the Minister of Education. She had to try to make the judges think that she really was a professional reporter.

4. _____
An experienced political journalist, Adam Bowles, and ex-MP Sally Lynch had the job of transforming Jessica. When they first met her, they were not very optimistic. „Jessica needs to be a lot tougher. She is much too sweet and shy", said Adam. „Politicians will eat her alive". They had just 28 days to teach her to be a reporter…

STUDENT A: Ask student B these questions:
1. What is the programme called? (*The Pretenders.*)
2. How many judges are there? (*Three.*)
3. What do the judges have to decide? (*Who is pretending to be a professional.*)
4. Where does Jessica work? (*In her local library.*)
5. How did Jessica reat when the TV company phoned her? (*She tought it was a joke and she said no.*)
6. What job did she have to learn to do? (*A political reporter.*)
7. What job did she have to do in her final test? (*A live TV interview with the Minister of education.*)
8. What did she have to learn to do? (*How to interview people/look more confident speak clearly.*)

STUDENT B: Ask student A these questions:
1. How long do the contestans have to learn to do the new job? (*One month.*)
2. What does the contestant have to do at the end of the month? (*A test – they do the new job with three real professionals.*)
3. How old is Jessica? (*26.*)
4. What did Jessica study at university? (*English Literature.*)
5. Why did she agree to be on the programme? (*Her friends and family persuaded her.*)
6. What was Jessica like before the programme? (*Quiet and shy.*)
7. Who were her teachers? (*A political journalist and an ex-MP.*)
8. What did she have to learn about? (*The world of politics.)*

Po zadaní a zodpovedaní všetkých otázokučiteľ vyberá náhodne žiakov a pýta sa ich na jednotlivé odpovede na otázky.

POST-READING ACTIVITY:

Záverečná časť vyučovacej hodiny - žiaci si majú pripraviť odpovede na otázku: ***Do you think Jessica will pass the test? Why not?*** Krátka frontálna diskusia s vyučujúcim.

V závere hodiny im vyučujúci zadá domácu úlohu, aby si precvičili zručnosť písania.Žiaci majú napísať list o svojej vysnívanej práci podľa bodov zadania, na riadkovanú A4 formu papiera a odovzdať na ďalšej vyučovacej hodine.

ZADANIE:
During a school excursion you visited a job fair. Choose the job which attracted yo most. Write a letter to your English friend (100-120 words) in which you introduce the chosen job. Use the following points:

- The job that attracted you most and why.
- What pros and contras can you see in it.
- What will be your typical day at work like?

Záver:

Zhrnutia a odporúčania pre činnosť pedagogických zamestnancov

Keďže porozumenie textu je podmienkou vstupu žiaka do učiva, učenie nie je zmysluplné a nie je efektívne, keď v ňom chýba porozumenie. Čítanie s porozumením však nie je len nástrojom osvojovania si učiva, ale aj základom chápania sveta. Text prináša nové informácie, núti žiaka myslieť, uvažovať, formuje jeho hodnoty a ovplyvňuje postoje k svetu. Preto je našou úlohou aktívne využívať čítanie s porozumením vo vyučovacom procese Aj dnešná moderná spoločnosť vyžaduje, aby absolventi škôl boli pripravení na trh práce a aby dokázali kriticky myslieť, tvorivo riešiť problémy vyplývajúce z pracovného procesu, ale aj situácie z reálneho života.

Členovia klubu sa počas prvého polroka školského roka 2021/2022 venovali skúmaniu a kritickému hodnoteniu obsahu jazyka, zameriavali sa na rozvoj interpretácie a integrácie myšlienok, skúmali analyzujúceho a syntetizujúceho čitateľa, zúčastnili sa otvorenej hodiny jednej z členiek klubu a zameriavali sa na overovanie čitateľskej gramotnosti žiakov. Každé zo stretnutí obsahovalo skúseností vyučujúcich a tiež odporúčania pre prax v jednotlivých ročníkoch.

11. Vypracoval (meno, priezvisko)	PaedDr. Zuzana Hiščárová
12. Dátum	26.1.2022
13. Podpis	
14. Schválil (meno, priezvisko)	Ing. Jaroslav Bujda
15. Dátum	26.1.2022
16. Podpis	